

Sygn. akt **III AUa 715/21**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2023 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **K. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o zaległe składki

na skutek apelacji K. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 16 kwietnia 2021 r. sygn. akt VIII U 2019/19

oddala apelację.

	sędzia Marta Sawińska	
--	-----------------------	--

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 grudnia 2018 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz.1778) stwierdził, że K. G. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 285 916,77 zł, w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji (...)za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r. – w kwocie 219 463,62 zł,

odsetek za zwłokę: 7 945,00 zł

kosztów upomnienia: 0,00 zł

kosztów egzekucyjnych: 0,00 zł,

2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji (...) za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r. – w kwocie 45 503,66 zł,

odsetek za zwłokę: 1 632,00 zł

kosztów upomnienia: 0,00 zł

kosztów egzekucyjnych: 0,00 zł,

3) z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji (...) za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r. – w kwocie 10 974,49 zł,

odsetek za zwłokę: 398,00 zł

kosztów upomnienia: 0,00 zł

kosztów egzekucyjnych: 0,00 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść art. 46 ust. 1 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Płatnik składek K. G. nie dopełnił obowiązku określonego w art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, działając na podstawie art. 83 ust. 1 ww. ustawy, określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Do decyzji dołączone zostało szczegółowe zestawienie należności składkowych obejmujące sporne okresy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył K. G. zaskarżając ją w całości. Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji obrazę przepisów prawa w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 77 § 1 k.p.a. i art. 7 k.p.a., poprzez niewyjaśnienie sposobu wyliczenia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Odwołujący podniósł, że nie zgadza się z ustalonym przez organ rentowym zadłużeniem w łącznej wysokości 285 916,77 zł i dlatego wnosi o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości celem ustalenia czy organ rentowy prawidłowo obliczył wysokość zadłużenia i czy zaległość w ogóle istnieje. Uzasadnienie zaskarżonej decyzji jest bardzo ogólnikowe i lapidarne przez co narusza art. 107 k.p.a. W oparciu o tak sformułowane zarzuty odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z 16 kwietnia 2021 r. sygn. akt VIII U 2019/19 Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił odwołanie (pkt 1 wyroku) oraz zasądził od odwołującego na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 10800 zł (pkt 2 wyroku).

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W okresie od 16 listopada 2012 r. do 21 czerwca 2018 r. K. G. jako osoba fizyczna prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. G. (NIP (...), REGON (...)) zgłoszoną w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej. Przeważającym przedmiotem działalności było niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych (... (...)). Siedziba firmy mieściła się we W. przy ulicy (...). Do wyrejestrowania (...) K. G. z ewidencji działalności gospodarczej doszło w dniu 21 czerwca 2018 r., a do wykreślenia firmy z rejestru w dniu 22 czerwca 2018 r.

W ramach prowadzonej działalności odwołujący zatrudniał osoby fizyczne i z tego tytułu odwołujący jako płatnik składek był zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Z deklaracji rozliczeniowej złożonej przez odwołującego jako płatnika za miesiąc maj 2018 r. wynika, że w tym okresie odwołujący zatrudniał 698 osób podlegających ubezpieczeniom społecznym.

Z deklaracji rozliczeniowej złożonej przez odwołującego jako płatnika za miesiąc czerwiec 2018 r. wynika, że w tym okresie odwołujący zatrudniał 673 osoby podlegające ubezpieczeniom społecznym.

Z tych deklaracji wynika także kwota należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Odwołujący dokonał częściowej wpłaty na poczet składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc maj 2018 r. w kwocie 3 139,57 zł. Odwołujący nie dokonał żadnej innej wpłaty na należności za miesiąc maj 2018 r. i za miesiąc czerwiec 2018 r.

Pismem z dnia 8 października 2018 r. o znaku (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych we W. zawiadomił odwołującego o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na które składają się należności z tytułu:

1. składek na ubezpieczenie społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji (...)za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r. w kwocie 223 945,62 zł, w tym:

składka: 219 463,62 zł

odsetki za zwłokę 4 482,00 zł

2. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji (...) za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r. w kwocie 46 418,66 zł, w tym:

składka: 45 503,66 zł,

odsetki za zwłokę: 915,00 zł

3. z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji (...) za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r., w kwocie 11 199,49 zł w tym:

składka: 10 974,49 zł,

odsetki za zwłokę: 225,00 zł

Organ rentowy wezwał nadto płatnika składek do złożenia w terminie 7 dni pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek, pod rygorem wydania decyzji określającej wysokość składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Wskazano również, że w przypadku uregulowania należności objętych niniejszym pismem, postępowanie zostanie umorzony jako bezprzedmiotowe. Do pisma dołączono szczegółowe zestawienie należności. Przesyłka była dwukrotnie awizowana i wróciła z adnotacją „adresat nie podjął przesyłki”.

Pismem z dnia 19 listopada 2018 r. o znaku (...)organ rentowy zawiadomił odwołującego o zakończeniu postępowania dowodowego, wyznaczając płatnikowi składek dodatkowy 7-dniowy termin na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie. Przesyłka była dwukrotnie awizowana i wróciła z adnotacją „adresat nie podjął przesyłki”.

Z uwagi na stwierdzone na koncie zaległości w opłacaniu składek za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r. w dniu 19 grudnia 2018 r. organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję, w której określił aktualne zadłużenie odwołującego na dzień jej wydania, wraz z odsetkami za zwłokę, kosztami upomnienia, kosztami egzekucyjnymi. Do niniejszej decyzji dołączono szczegółowe zestawienie należności składkowych obejmujące sporne okresy (na dzień wydania zaskarżonej decyzji). Decyzja została doręczona odwołującemu w dniu 3 stycznia 2019 r.

Zaległość wskazana w zaskarżonej decyzji obejmuje również składki od samego odwołującego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w następujących kwotach:

- za maj 2018 r. – ubezpieczenia społeczne 712,25 zł, ubezpieczenie zdrowotne 319,94 zł,

Fundusz Pracy 65,31 zł,

- za czerwiec 2018 r. - ubezpieczenia społeczne 524,96 zł, ubezpieczenie zdrowotne 319,94 zł,

Fundusz Pracy – 45,72 zł.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie K. G. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przechodząc do dalszej części rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy zacytował treść art. 4 ust. 2a, art. 17 ust. 1, art. 46 ust. 1, art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy podkreślił, że odwołujący był zobowiązany jako płatnik do zapłaty składki we właściwej wysokości i nie może się z tego obowiązku zwolnić. Na płatniku składek ciąży także powinność dokonywania korekty dokumentacji rozliczeniowej, w szczególności składania imiennych raportów miesięcznych korygujących w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie podanych w tych raportach danych i to zarówno dostrzeżonych przez płatnika we własnym zakresie, jak i z inicjatywy organu rentowego.

Pierwszy termin zakreślono na 5 dzień następnego miesiąca za miesiąc poprzedni. W tym terminie do złożenia dokumentów oraz opłacenia składek zobowiązane są jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe.

Drugi termin - czyli do 10 dnia następnego miesiąca - wyznaczony został do złożenia dokumentów oraz opłacenia składek, gdy zobowiązanymi są osoby opłacające składki same za siebie. Jeżeli zatem osoby te pełnią funkcję płatników w stosunku choćby do jednego ubezpieczonego, wówczas właściwym dla nich terminem jest termin określony w pkt 3, czyli 15 dzień następnego miesiąca.

W terminie do 15 dnia następnego miesiąca do złożenia dokumentów oraz opłacenia składek zobowiązani są wszyscy pozostali płatnicy, którzy nie należą do wymienionych wcześniej grup.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że w myśl art. 23 ust. 1 cytowanej ustawy od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r., poz. 1325). Składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej „należnościami z tytułu składek”, nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej (art. 24 ust. 2 ustawy systemowej). Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się – w myśl art. 32 ustawy systemowej - odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Następnie Sąd I instancji przytoczył treść art. 81 ust. 1, art. 84 ust. 1 oraz art. 87 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż z cytowanych wyżej przepisów wynika, że to na płatniku składek, ciąży obowiązek dokonania zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego pracowników jak i osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia. Nadto ciąży na nim obowiązek składania na bieżąco deklaracji rozliczeniowych, korekty ewentualnych nieprawidłowości oraz opłacania należnych składek. Przymus ubezpieczenia wiąże się z każdym rodzajem aktywności przynoszącej osobie fizycznej określone dochody. Aktywność ta stanowi istotę prowadzenia działalności i to ona ma zasadnicze znaczenie dla obowiązku ubezpieczenia społecznego. Płatnik składek w świetle przepisów ustawy ma znać wysokość swego zobowiązania, natomiast Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma obowiązek

gromadzić na kontach rzetelne (czyli wiarygodne, prawdziwe i zweryfikowane) oraz kompletne informacje dotyczące płatników składek. Jednakże nawet naruszenie powyższego obowiązku przez organ rentowy nie sanuje naruszenia obowiązków spoczywających na płatniku składek, na którym spoczywa obowiązek prawidłowego obliczenia należnych składek i następnie terminowego ich opłacenia (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2012 r., II UK 170/11).

W wypadku zaś niedopełnienia obowiązku opłacania składek w prawidłowej wysokości, ZUS ma prawo ustalić wymiar składki z urzędu, w tym ustalić wysokość składek zaległych. W myśl art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek.

W dalszej części uzasadnienia Sąd I instancji wskazał, że przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do oceny, czy na dzień wydania zaskarżonej decyzji, tj. na dzień 19 grudnia 2018 r. K. G. posiadał zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 285 916,77 zł, wraz z określonymi w treści niniejszej decyzji odsetkami, związanymi z indywidualną działalnością gospodarczą prowadzoną pod nazwą (...) K. G. w okresie od 16 listopada 2012 r. do 21 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy podkreślił, że zgodnie z powołanym już wyżej art. 46 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to na odwołującym jako prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą i zatrudniającym pracowników, ciążył obowiązek regularnego, terminowego obliczania, rozliczania i uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Odwołujący nie kwestionował, okoliczności że w maju 2018 r. i w czerwcu 2018 r. nie wywiązał się z tego obowiązku w stosunku do zatrudnianych pracowników

W ocenie Sądu Okręgowego odwołujący nie wykazał, że wyliczenia organu rentowego odnośnie należnych składek za poszczególne miesiące i odsetek za zwłokę były nieprawidłowe. Poza częściową wpłatą na poczet składki na ubezpieczenia społeczne za miesiąc maj 2018 r. w kwocie 3 139,57 zł odwołujący nie dokonał żadnej innej wpłaty na należności za miesiąc maj 2018 r. i za miesiąc czerwiec 2018 r., a na jego koncie powstało zadłużenie wskazane w zaskarżonej decyzji. Sąd I instancji wskazał nadto, iż organ rentowy wydający decyzję w przedmiocie należności z tytułu składek bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili wydania decyzji. Konsekwentnie, badanie legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji (vide Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 maja 2004 r., sygn. akt II UK 395/03). Na legalność i prawidłowość decyzji nie mogą zatem mieć wpływu okoliczności, które (choć w ostatecznym rozrachunku decydują o stanie zobowiązań płatnika czy też ubezpieczonego) wystąpiły po dniu wydania decyzji. Stąd, późniejsze dokonanie wpłat na poczet należności z tytułu ubezpieczeń społecznych nie może wpłynąć na prawidłowość wydanej wcześniej decyzji organu rentowego. Wpłaty te powodują zmniejszenie lub też całkowitą spłatę zobowiązań spoczywających na płatniku lub innym zobowiązanym, jednakże nie wpływają na ocenę decyzji organu rentowego wydaną w chwili, w której wpłaty te nie zostały przekazane do jego dyspozycji. Sąd rozpoznający odwołanie od decyzji organu rentowego, a więc badający w postępowaniu kontrolnym jej zgodność z prawem w aspekcie formalnym i materialnym, musi dokonywać oceny również w oparciu o stan faktyczny i prawny istniejący w chwili wydania tej decyzji.

Nadto Sąd Okręgowy podał, że odwołujący nie sformułował żadnych innych zarzutów związanych z prawidłowością wyliczenia zaległych składek. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę przy tym, że jeżeli zdaniem odwołującego zaległe składki i odsetki zostały wyliczone błędnie, powinien on wskazać, w jakim konkretnie zakresie organ rentowy popełnił błąd, względnie przedstawić swoje własne wyliczenia, gdyż to na odwołującym, który prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i jest płatnikiem składek obowiązującym mocą przepisów zawartych w ustawie obliczać, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy, spoczywał ciężar dowodu, że należne składki opłacił w terminie oraz w należnej wysokości. Ciężar dowodu co do tego, że zaległości składkowe są niższe niż wyliczone przez ZUS, również obciążał odwołującego na mocy art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. Jednak odwołujący takiego dowodu nie przedstawił.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołujący nie zdołał wykazać, by ustalenia faktyczne oraz prawne poczynione przez organ rentowy w toku postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu należnych składek, które legły następnie u podstaw zaskarżonej decyzji, były niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy przyjął za wykazane przez organ rentowy okoliczności dotyczące nieopłacenia przez odwołującego należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za sporny okres oraz wysokość tych należności.

W tym stanie rzeczy, Sąd I instancji – na podstawie powołanych wyżej przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, obciążając nimi odwołującego jako stronę przegrywającą spór i z tego tytułu zasądził od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 10800 zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł odwołujący K. G. zaskarżając go w całości.

W apelacji odwołujący podniósł, że Sąd I instancji nie wyjaśnił w oparciu o opinię biegłego sądowego – że faktycznie i rzeczywiście zaległość z tytułu niezapłaconych składek na rzecz pozwanego wynosi 285916,77 zł – przekraczając tym samym granice swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) Odwołujący podkreślił, że działalność gospodarczą wyrejestrował u Prezydenta Miasta W. z dniem 23 czerwca 2018 r. (faktyczna upadłość). Odwołujący zarzucił, że organ rentowy nie rozważył faktu, że zaległe składki należy umorzyć w powodu jego trudniej sytuacji i niewydolności finansowej oraz zarzucił, że organ rentowy nie pouczył go w tej materii. Zaznaczył również, że w jego ocenie w niniejszej sprawie powinien orzekać Sąd Administracyjny np. WSA i NSA, gdyż w sprawie została wydana typowa decyzja administracyjna - odwołujący wniósł o wystąpienie do Sądu Najwyższego z zapytaniem prawnym w tej materii.

Wskazując na powyższe odwołujący wniósł o zmianę decyzji organu rentowego i uwzględnienie jego odwołania.

W odpowiedzi na apelację odwołującego K. G. (G.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja odwołującego jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest oczywiście prawidłowe. Sąd I instancji rozpoznał sprawę starannie, przeprowadzając właściwie postępowanie dowodowe, a ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego zasługuje na aprobatę.

Sąd I instancji oparł swe rozstrzygnięcie na materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, a zaoferowanym przez strony postępowania. Sąd I instancji powołał trafnie obowiązujące w tej mierze przepisy, które prawidłowo zastosował i zinterpretował, nie naruszając zaskarżonym rozstrzygnięciem przepisów procesowych ani przepisów prawa materialnego, dlatego Sąd Apelacyjny ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy akceptuje i przyjmuje za własne, jako że znajdują one odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Przypomnieć należy, że decyzją z 19 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2018r. do czerwca 2018r. na łączną kwotę 285916,77 zł plus odsetki, koszty egzekucyjne.

Sąd Apelacyjny podkreśla przy tym, że odwołujący K. G. zakwestionował wysokość zadłużenia ustalonego przez organ rentowy w łącznej wysokości 285 916,77 zł za okres od maja 2018 r. do czerwca 2018 r. podnosząc, że organ rentowy nie wyjaśnił sposobu wyliczenia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za ww. okres. Odwołujący nie wskazał przy tym na czym polegała nieprawidłowość w wyliczeniach organu rentowego, nie przedstawił przy tym własnych wyliczeń składek. Co również istotne, odwołujący potwierdził, że w spornym okresie zatrudnił pracowników (w maju 698 osoby, w a czerwcu 673 osoby), a ich przychody wykazywał w deklaracjach rozliczeniowych jako podstawę należnych do uiszczenia składek, nie kwestionował również tego, że dokonał częściowej wpłaty na poczet składek na ubezpieczenie społeczne za miesiąc maj 2018 r. w kwocie 3139,57 zł, natomiast kwota ta nie pokrywała całej należności z tytułu składek. Nie było sporu co do tego, że za miesiąc czerwiec 2018 r. odwołujący nie dokonał żadnej wpłaty tytułem składek.

Mając na uwadze powyższe przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy zasadnie i prawidłowo organ rentowy ustalił wysokość zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od maja 2018r. do czerwca 2018 r.

Zwrócić uwagę należy również na fakt, który nie był kwestionowany zarówno przez odwołującego jak i przez organ rentowy, że odwołujący w maju 2018 r. i w czerwcu 2018 r. prowadził działalność gospodarczą (wyrejestrował działalność dopiero z dniem 23 czerwca 2018 r.) tj. w okresie objętym zaskarżoną decyzją i w związku z prowadzoną działalnością, jak każdy przedsiębiorca miał obowiązek m.in. terminowo i w prawidłowej wysokości odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnemu i rentowym, wypadkowemu, chorobowemu podlegają – w okresie zatrudnienia – pracownicy. Nadto w czasie od dnia rozpoczęcia aż do ustania zaprzestania prowadzenia ubezpieczeniem tym (poza chorobowym) obligatoryjnie podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają wpisowi do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej. Składki na ubezpieczenia społeczne naliczają oraz opłacają osoby prowadzące działalność gospodarczą – za siebie, jak i za zatrudnianych pracowników (art. 17 cyt. ustawy).

Zgodnie z kolei z treścią przepisu art. 46 ust. 1 ustawy płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Stosownie do treści przepisu art. 47 ust. 1 ustawy płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklaracje rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc. Od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (art. 23 ust. 1 u.s.u.s.).

Jak ustalono w toku postępowania na podstawie dokumentów zgromadzonych w niniejszej sprawie oraz w aktach ZUS dot. płatnika składek w okresie od 16 listopada 2012 r. do 21 czerwca 2018 r. (data wyrejestrowania) odwołujący K. G. jako osoba fizyczna prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. G., a przeważającym przedmiotem działalności było niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych ((...) (...)). Do wyrejestrowania (...) K. G. z ewidencji działalności gospodarczej doszło w dniu 21 czerwca 2018 r., a do wykreślenia firmy z rejestru w dniu 22 czerwca 2018 r. W ramach prowadzonej działalności odwołujący zatrudnił osoby fizyczne i z tego tytułu odwołujący jako płatnik składek był zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Z deklaracji rozliczeniowej złożonej przez odwołującego jako płatnika za miesiąc maj 2018 r. wynika, że w tym okresie odwołujący zatrudnił 698 osób podlegających ubezpieczeniom społecznym. Z deklaracji rozliczeniowej złożonej przez odwołującego jako płatnika za miesiąc czerwiec 2018 r. wynika, że w tym okresie odwołujący zatrudnił 673 osoby podlegające ubezpieczeniom społecznym. Z tych deklaracji wynika także kwota należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Odwołujący dokonał częściowej wpłaty na poczet składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc maj

2018 r. w kwocie 3 139,57 zł., natomiast nie dokonał żadnej innej wpłaty na należności za miesiąc maj 2018 r. i za miesiąc czerwiec 2018 r.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutów sformułowanych przez odwołującego w apelacji, to w pierwszej kolejności wskazać należy, że niezasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 k.p.c. i nieuzasadnionego pominięcia dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości.

Sąd Apelacyjny zaznacza, że zgodnie z art. 162 k.p.c. strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.

Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy postanowił oddalić wniosek odwołującego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości. Odwołujący na ww. rozprawę nie stawił się (pomimo zawiadomienia go o terminie rozprawy), bezpośrednio po rozprawie czy też na kolejnym terminie odwołujący nie zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c., a zatem w postępowaniu apelacyjnym nie może powoływać się na ten zarzut.

W orzecznictwie wskazuje się, że wyłączenie spod kontroli instancyjnej uchybienia polegającego na niedopuszczeniu dowodów, na które strona nie zwróciła uwagi przed sądem pierwszej instancji, pozbawia ją prawa powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 365/13, LEX nr 1448330). Konieczność zgłoszenia zastrzeżeń do czynności sądu w trybie przewidzianym w art. 162 k.p.c. obejmuje również postanowienia o odmowie przeprowadzenia dowodu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 21 stycznia 2014 r., I UK 311/13, LEX nr 1498596). Strona nie może skutecznie zarzucać w apelacji, jak również w skardze kasacyjnej, uchybienia przez sąd przepisom postępowania, dotyczącego wydania postanowienia oddalającego wnioski o przeprowadzenie dowodów, jeżeli w trybie art. 162 k.p.c. nie zwróciła uwagi sądu na to uchybienie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 713/12, LEX nr 1391108).

Tym samym nie podlegało ocenie w postępowaniu apelacyjnym oddalenie wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości.

Na marginesie Sąd Apelacyjny wskazuje, że odwołujący nie przedstawił żadnych konkretnych zarzutów dotyczących wyliczenia zaległości wskazanej w zaskarżonej decyzji, nie kwestionował jednocześnie tego, że za sporny okres dokonał jedynej wpłaty w kwocie 3139,57 zł., natomiast organ rentowy dokonał wyliczeń zaległych składek zgodnie z deklaracjami rozliczeniowymi złożonymi przez odwołującego, powiększonych o odsetki za zwłokę naliczone od daty wymagalności poszczególnych składek, po uwzględnieniu jedynej wpłaty dokonanej przez odwołującego na poczet zaległych składek (tj. w kwocie 3139,57 zł).

Ustosunkowując się z kolei do pozostałych zarzutów podniesionych przez odwołującego w apelacji wskazać należy, że tryb odwoławczy przysługujący od decyzji organu rentowego został uregulowany przez ustawodawcę w sposób szczegółowy. Tak zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Pomimo tego, że rozstrzygnięcie wydawane przez organ rentowy ma postać decyzji, to jednak z woli ustawodawcy kontrola tych decyzji należy do sądów cywilnych (ubezpieczeń społecznych), nie zaś sądownictwa administracyjnego (tak jak tego domagał się odwołujący WSA i NSA).

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych postępowanie sądowe nie stanowi prostej kontynuacji postępowania administracyjnego, bowiem tylko w wyjątkowych wypadkach kontrola sądowa decyzji organu rentowego przeprowadzana jest przez pryzmat przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Zasadę posiłkowego stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych wyrażono w art. 180 k.p.a. Zgodnie z art. 180 § 1 k.p.a. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy Kodeksu, chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach. Jak

stanowi art. 181 k.p.a., organy odwoławcze właściwe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych określają przepisy odrębne; do postępowania przed tymi organami stosuje się odpowiednio przepis art. 180 § 1 k.p.a. Treść tego przepisu, z jednej strony, oznacza przyznanie pierwszeństwa w sprawach z ubezpieczeń społecznych przepisom szczególnym, z drugiej zaś wskazuje, że postępowanie odwoławcze toczy się, poprzez zastosowanie art. 83 ust. 2. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, na zasadach i w trybie określonym w Kodeksie postępowania cywilnego. Z przytoczonych regulacji jednoznacznie zatem wynika, że w wymienionych sprawach pierwszeństwo w zastosowaniu mają przepisy szczególne (odrębne), a więc przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, natomiast przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się wtedy, gdy określonej kwestii nie normują przepisy szczególne.

W świetle powyższego zarzut odwołującego dotyczący braku właściwości sądu cywilnego podniesiony w apelacji jest niezasadny i nie zasługuje na uwzględnienie. Z powyższych przyczyn Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zwrócenia się do Sądu Najwyższego o zapytanie prawne w tej materii, bowiem tryb odwoławczy przysługujący od decyzji organu rentowego został uregulowany przez ustawodawcę w sposób szczegółowy (o zasadności odwołania rozstrzygają sądy cywilne/ubezpieczeń społecznych).

Odnosząc się z kolei do zarzutu odwołującego, iż organ rentowy nie rozważył faktu, że zaległe składki należy umorzyć w powodu trudniej sytuacji odwołującego i jego niewydolności finansowej. To w ocenie Sądu Apelacyjnego wskazać należy, że postępowanie w przedmiocie umorzenia należności składkowych jest osobnym rodzajem postępowania (art. 28 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych), prowadzonym przez organ wyłącznie na wniosek zainteresowanego płatnika. Powyższe oznacza, że organ rentowy nie miał kompetencji by z urzędu analizować kwestię umorzenia należności składkowej odwołującego, nie ma też obowiązku pouczenia płatników, wobec których wydaje decyzję o wysokości zadłużenia o możliwości wystąpienia do organu z wnioskiem o udzielenie ulgi w postaci umorzenia składek. Zatem ww. zarzut odwołującego również okazał się nietrafiony.

Sąd Apelacyjny podkreśla po raz kolejny, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnemu i rentowym, wypadkowemu, chorobowemu podlegają – **w okresie zatrudnienia – pracownicy**. Nadto w czasie **od dnia rozpoczęcia aż do zaprzestania prowadzenia** ubezpieczeniem tym (poza chorobowym) obligatoryjnie podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą.

Na marginesie podkreślić należy również, że drugorzędną kwestią jest przy tym, czy płatnik składek w danym okresie faktycznie uzyskiwał jakiegokolwiek dochody, bowiem istotne jest czy prowadził działalność gospodarczą oraz czy zatrudniał pracowników. Zatem odwołujący jako płatnik składek zobowiązany był do uiszczenia na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należnych składek.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zestawienie należności z tytułu nieopłaconych składek oraz wskazanie podstawy faktycznej i prawnej zostało przedstawione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w sposób szczegółowy i wyczerpujący w zaskarżonej decyzji. W toku postępowania odwołujący nie wykazał, że dokonane przez organ rentowy rozliczenia wpłat zostały przeprowadzone w sposób nieprawidłowy pod względem rachunkowym lub niezgodne ze wskazanymi wyżej przepisami. Z kolei Sąd Odwoławczy, nie dopatrył się ze strony Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jakiegokolwiek błędów rachunkowych dot. rozliczenia składek.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że wskazane przez odwołującego w apelacji zarzuty w żadnej mierze nie podważyły prawidłowo wydany wyrok Sądu Okręgowego. Wyrok ten odpowiada prawu. Zarzuty i twierdzenia odwołującego nie zasługują na uwzględnienie, gdyż nie zawierają nowych okoliczności czy też wniosków, a w istocie swej sprowadzają się do powielenia wcześniej już przedstawianego stanowiska (przed Sądem I instancji). Apelacja odwołującego stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi – w ocenie Sądu Apelacyjnego - ustaleniami Sądu I instancji oraz sprowadza się do przedstawienia własnej subiektywnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego oraz interpretacji obowiązujących przepisów prawa.

Mając na uwadze powyższe, apelacja odwołującego K. G. (G.), jako nieuzasadniona na mocy art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w świetle których to przepisów Sąd Apelacyjny zasądził od odwołującego na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 8100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

sędzia Marta Sawińska